

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	15
---------------------	----

DZIAŁ I ZAGADNIENIA OGÓLNE

ROZDZIAŁ 1

Administracja publiczna i prawo administracyjne	19
I. Pojęcie administracji publicznej	19
II. Typowe cechy administracji publicznej	24
1. <i>Administracja jest zjawiskiem społecznym</i>	24
2. <i>Administrację cechuje aktywność, inicjatywa, działalność ukierunkowana na przyszłość</i>	25
3. <i>Administracja podejmuje konkretne środki do uregulowania spraw jednostkowych i urzeczywistniania określonych przedsięwzięć</i>	26
III. Władztwo administracyjne	26
IV. Różne postacie administracji publicznej	28
V. Pojęcie prawa administracyjnego	31
VIII. Rozgraniczenie między prawem administracyjnym a innymi gałęziami prawa (prawem konstytucyjnym i cywilnym)	37

ROZDZIAŁ 2

Stosunek administracyjnoprawny	41
I. Pojęcie	41
II. Nawiązanie stosunku administracyjnoprawnego	44
III. Rodzaje stosunków administracyjnoprawnych	45

ROZDZIAŁ 3

Rozwój prawa administracyjnego	49
I. Na zachodzie Europy	49
II. W Polsce	53

ROZDZIAŁ 4

Nauka polskiego prawa administracyjnego w okresie do II wojny światowej	59
I. Okres przed rozbiorami	59
II. Okres zaborów	60
III. Okres dwudziestolecia międzywojennego. Druga Rzeczpospolita	62
IV. Okres II wojny światowej i po II wojnie	66

D Z I A Ł II

ŹRÓDŁA PRAWA ADMINISTRACYJNEGO

ROZDZIAŁ 1

Pojęcie źródeł prawa i ich klasyfikacja	75
I. Pojęcie	75
II. Podział źródeł prawa administracyjnego	76

ROZDZIAŁ 2

Źródła prawa stanowione przez organy centralne	79
I. Konstytucja	79
II. Ustawa	81
III. Rola Konstytucji i ustawy w procesie administrowania	87
IV. Akty normatywne z mocą ustawy	89
V. Umowy międzynarodowe jako źródła prawa administracyjnego ...	91
VI. Prawo wspólnotowe	94
▪ <i>Stosunek prawa krajowego do prawa wspólnotowego</i>	<i>96</i>
▪ <i>Szczególne źródła prawa wspólnotowego</i>	<i>97</i>

VII. Rozporządzenia	98
▪ <i>Pojęcie</i>	98
▪ <i>Funkcje i znaczenie</i>	98
▪ <i>Odgraniczenie rozporządzenia od aktów pokrewnych</i>	99
▪ <i>Podmioty uprawnione do wydawania rozporządzeń</i>	100
▪ <i>Upoważnienie do wydawania rozporządzeń</i>	101
▪ <i>Utrata mocy obowiązującej rozporządzenia</i>	106
▪ <i>Kontrola legalności rozporządzeń</i>	106
▪ <i>Podsumowanie – cechy rozporządzenia</i>	108
VIII. Pozostałe akty normatywne stanowione przez organy centralne ...	109

ROZDZIAŁ 3

Terenowe źródła prawa – akty prawa miejscowego	115
I. <i>Pojęcie</i>	115
II. <i>Klasyfikacja terenowych przepisów prawnych</i>	116
III. <i>Uzasadnienie wyposażenia organów terenowych w prawo stanowienia przepisów prawnych</i>	117
IV. <i>Rozwój instytucji terenowych przepisów prawnych</i>	118
V. <i>Obecna regulacja – podstawy prawne</i>	121
▪ <i>Rodzaje aktów prawa miejscowego</i>	122
▪ <i>Województwo</i>	123
▪ <i>Powiat</i>	123
▪ <i>Gmina</i>	125
▪ <i>Charakter prawny statutów</i>	125
▪ <i>Akty wykonawcze</i>	126
▪ <i>Przepisy porządkowe</i>	127
VI. <i>Nadzór nad stanowieniem aktów prawa miejscowego i utrata ich mocy</i>	133

ROZDZIAŁ 4

Swoiste źródła prawa	137
I. <i>Akty wewnętrzne</i>	137
II. <i>Akty planowania</i>	139
III. <i>Normy techniczne</i>	142
IV. <i>Zwyczaj i znaczenie orzecznictwa dla administracji publicznej</i>	145

ROZDZIAŁ 5

Ogłaszanie aktów normatywnych	147
I. Wprowadzenie	147
II. Rodzaje dzienników urzędowych	149
III. Zasady ogłaszania aktów normatywnych	150
IV. Akty podlegające ogłaszaniu	152
V. Teksty jednolite i sprostowania błędów	154
VI. Redagowanie i rozpowszechnianie aktów normatywnych	156
VII. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej	158
VIII. Monitor Sądowy i Gospodarczy	159

ROZDZIAŁ 6

Przygotowanie projektów aktów normatywnych przez organy administracji centralnej i refleksje końcowe	161
I. Przygotowanie projektów aktów normatywnych przez organy admini- stracji centralnej	161
II. Rządowe Centrum Legislacji	165
III. Rada Legislacyjna	166
IV. Refleksje końcowe	168

FORMY DZIAŁANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ DZIAŁ III

ROZDZIAŁ 1

Podział form działania administracji publicznej	175
---	-----

ROZDZIAŁ 2

Czynności administracyjnoprawne	181
---------------------------------------	-----

ROZDZIAŁ 3

Akt administracyjny	185
I. Pojęcie	185

II. Podział aktów administracyjnych	186
III. Akt administracyjny a wyrok sądowy	192
IV. Zagadnienie prawidłowości i wadliwości aktu administracyjnego ...	193
▪ <i>Prawidłowość aktu administracyjnego</i>	193
▪ <i>Wadliwość aktu administracyjnego</i>	195
V. Zagadnienie trwałości aktu administracyjnego	198
VI. Klauzule dodatkowe i utrata mocy obowiązującej aktu administra- cyjnego	201

ROZDZIAŁ 4

Uznanie administracyjne (tzw. „swobodne uznanie”)	203
I. Wprowadzenie	203
II. Geneza instytucji swobodnego uznania	204
III. Uznanie administracyjne w ujęciu współczesnym	206
▪ <i>Pojęcie uznania administracyjnego</i>	206
▪ <i>Przesłanki uznania i jego znaczenie</i>	207

ROZDZIAŁ 5

Inne formy działania administracji – umowa cywilnoprawna, umowa admi- nistracyjna, ugoda administracyjna, porozumienie i przyrzeczenie	209
---	------------

D Z I A Ł IV

USTROJOWE PRAWO ADMINISTRACYJNE

ROZDZIAŁ 1

Pojęcie i zasady ustrojowego prawa administracyjnego	217
I. Pojęcie	217
II. Zasady powiązań podmiotów administracji publicznej	218

ROZDZIAŁ 2

Podmioty administracji	227
I. Wyjaśnienie pojęć	227

II. Organ administracji publicznej	230
▪ <i>Pojęcie</i>	230
▪ <i>Klasyfikacja organów administracji publicznej</i>	235
a) <i>Organy naczelne i inne organy administracji</i>	235
b) <i>Organy centralne i terenowe (lokalne)</i>	237
c) <i>Organy decydujące i pomocnicze</i>	237
d) <i>Organy jednoosobowe (monokratyczne) i kolegialne</i>	238
e) <i>Organy zawodowe i społeczne</i>	239
III. Zakres działania i właściwość (kompetencja) organu	239
▪ <i>Wyjaśnienie pojęć</i>	239
▪ <i>Rodzaje właściwości</i>	240
▪ <i>Przestrzeganie właściwości</i>	241
▪ <i>Przenoszenie właściwości</i>	241
IV. Władztwo organizacyjne	242
V. Samorząd	243
VI. Zakład	246
▪ <i>Pojęcie zakładu</i>	247
▪ <i>Użytkownicy zakładów</i>	249
VII. Fundacja	252
VIII. Inne podmioty wykonujące zadania administracji publicznej	258

ROZDZIAŁ 3

Centralne organy administracji	261
I. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	262
II. Rada Ministrów i administracja rządowa	263
▪ <i>Skład i powoływanie Rady Ministrów</i>	263
▪ <i>Kompetencje</i>	265
▪ <i>Organy wewnętrzne Rady Ministrów</i>	266
▪ <i>Posiedzenia Rady Ministrów</i>	270
III. Prezes Rady Ministrów	271
▪ <i>Kancelaria Prezesa Rady Ministrów</i>	274
IV. Członkowie Rady Ministrów i pełnomocnicy Rządu	276
V. Komitety i rady	284
▪ <i>Komitet Integracji Europejskiej</i>	284
▪ <i>Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji</i>	286

VI. Urzędy centralne i agencje	288
VII. Refleksje końcowe	289

ROZDZIAŁ 4

Podział terytorialny	291
-----------------------------------	------------

I. Pojęcie i rodzaje podziałów terytorialnych oraz czynniki kształtujące podział terytorialny	291
II. Rys historyczny kształtowania się podziału terytorialnego	296
▪ <i>Okres zaborów</i>	<i>296</i>
▪ <i>Okres dwudziestolecia międzywojennego</i>	<i>297</i>
▪ <i>Okres po drugiej wojnie światowej</i>	<i>298</i>
III. Obowiązująca regulacja prawna	299
▪ <i>Podział zasadniczy</i>	<i>300</i>
▪ <i>Podział pomocniczy</i>	<i>306</i>
▪ <i>Podziały specjalne</i>	<i>307</i>
▪ <i>Urzędowe nazwy miejscowości, obiektów fizjograficznych oraz ulic i placów publicznych</i>	<i>309</i>

ROZDZIAŁ 5

Administracja terenowa	313
-------------------------------------	------------

I. Administracja terenowa w Polsce międzywojennej	313
II. Administracja terenowa w latach 1944-1990	316
III. Terenowe organy administracji rządowej	317
▪ <i>Wprowadzenie</i>	<i>317</i>
▪ <i>Zadania i kompetencje</i>	<i>319</i>
▪ <i>Organizacja wojewódzkiej administracji zespolonej</i>	<i>323</i>
▪ <i>Powoływanie i odwoływanie</i>	<i>323</i>
▪ <i>Statut i regulamin urzędu wojewódzkiego</i>	<i>323</i>
▪ <i>Wykonywanie zadań</i>	<i>324</i>
▪ <i>Nadzór i kierownictwo</i>	<i>326</i>
IV. Samorząd terytorialny	327
▪ <i>Źródła prawa</i>	<i>327</i>
▪ <i>Pojęcie samorządu terytorialnego</i>	<i>331</i>
▪ <i>Pojęcie gminy, powiatu i województwa</i>	<i>332</i>
▪ <i>Uregulowania wspólne</i>	<i>334</i>

▪	<i>Zadania samorządu terytorialnego</i>	335
	<i>Gmina</i>	336
	<i>Powiat</i>	338
	<i>Województwo jako regionalna wspólnota samorządowa</i>	340
	<i>Gospodarka komunalna</i>	342
▪	<i>Referendum lokalne</i>	344
	<i>Referendum z inicjatywy organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego</i>	346
	<i>Referendum przeprowadzane na wniosek mieszkańców</i>	347
	<i>Referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego</i>	348
	<i>Przeprowadzanie, ustalanie i ogłaszanie wyników referendum</i>	349
	<i>Organy jednostek samorządu terytorialnego</i>	352
	<i>Organy gminy i jej jednostek pomocniczych</i>	352
	<i>Rada gminy</i>	353
	<i>Wójt i urząd gminy</i>	358
▪	<i>Organy powiatu: rada i zarząd powiatu</i>	366
	<i>Rada powiatu</i>	366
	<i>Zarząd powiatu, starosta i starostwo powiatowe</i>	368
▪	<i>Organy samorządu województwa: sejmik i zarząd województwa</i>	372
	<i>Sejmik województwa</i>	373
▪	<i>Zarząd województwa, marszałek województwa i urząd marszałkowski</i>	376
	<i>Mienie komunalne: gminy, powiatu i samorządu województwa</i>	381
	<i>Mienie gminy</i>	381
	<i>Mienie powiatu</i>	381
▪	<i>Mienie samorządu województwa</i>	382
▪	<i>Finanse jednostek samorządu terytorialnego</i>	383
▪	<i>Samorządowe kolegia odwoławcze</i>	384
▪	<i>Formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego</i>	388
▪	<i>Związki i porozumienia międzygminne oraz stowarzyszenia gmin</i>	388
▪	<i>Związki, stowarzyszenia i porozumienia powiatów</i>	391
V.	<i>Nadzór nad samorządem terytorialnym</i>	393
▪	<i>Wprowadzenie</i>	393
▪	<i>Przedmiot i kryterium nadzoru</i>	395
▪	<i>Zakres podmiotowy</i>	395
▪	<i>Środki nadzoru</i>	396
▪	<i>Nadzór w zakresie spraw powierzonych</i>	405
▪	<i>Ochrona innych podmiotów przed działaniem samorządu terytorialnego</i>	406

D Z I A Ł V

KONTROLA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

ROZDZIAŁ 1

Pojęcie kontroli administracji publicznej, jej zadania, rodzaje, cechy i system	413
--	-----

I. Pojęcie	413
II. Zadania kontroli administracji publicznej	415
III. Rodzaje kontroli	417
IV. Główne cechy kontroli	420
V. System kontroli administracji publicznej	423

ROZDZIAŁ 2

Kontrola administracji sprawowana przez organy państwowe niezawisłe od administracji (z wyłączeniem kontroli sądowej) ...	425
--	-----

I. Kontrola parlamentarna	425
II. Kontrola Najwyższej Izby Kontroli, tzw. kontrola państwowa	427
III. Rzecznik Praw Obywatelskich	435
IV. Rzecznik Praw Dziecka	440
V. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	442
V. Państwowa Inspekcja Pracy	444

ROZDZIAŁ 3

Kontrola sądowa	447
-----------------------	-----

I. Sądownictwo administracyjne	447
II. Rozwój sądownictwa administracyjnego we Francji, Austrii i Niem- czech	450
III. Sądownictwo administracyjne w Polsce	455
▪ <i>Okres Drugiej Rzeczypospolitej</i>	455
▪ <i>Po II wojnie światowej</i>	456
IV. Pozostałe sądy	465
▪ <i>Sądy ubezpieczeń społecznych</i>	465
▪ <i>Sąd ochrony konkurencji i konsumentów</i>	466

▪ <i>Sądy powszechne i Sąd Najwyższy</i>	467
▪ <i>Trybunał Konstytucyjny</i>	470

ROZDZIAŁ 4

Kontrola wewnątrzadministracyjna	473
I. Uwaga ogólna	473
II. Kontrola resortowa	473
III. Kontrola instancyjna	475
IV. Kontrola międzyresortowa	476
V. Kontrola prokuratorska	485
VI. Regionalne izby obrachunkowe	487

ROZDZIAŁ 5

Inne formy kontroli administracji	493
 Indeks rzeczowy	 499